

TERCERA ACTIVITAT D'AVALUACIÓ CONTINUADA

"ANÀLISI DELS MODELS DE PERSONALITAT"

Gemma Pérez Moliner (Aula 1)

Classificació dels trets de personalitat

Dins del fragment de "La mare" reproduït a l'enunciat de la Practica 3, podem trobar els següents adjectius i accions que defineixen trets de la personalitat i conductes de l'individu protagonista:

- són reflex d'un estat psicològic : tornar a casa embriagat (sembla ser una conducta habitual que reflexa un estat de d'adaptació al medi i a la situació que viu), fer com si el fill no existís i no dirigir-li la paraula (a partir de l'incident, mostra una necessitat permanent de sentir-se superior, de deixar clara la seva postura), tirar a terra la vaixella si la dona no la recollia a temps (altre cop aquesta conducta que es presenta en una situació concreta però habitualment, mostra la necessitat de ser superior amb algú i d'imposar un càstig si no es segueixen les seves regles, en aquest cas amb la dona).
- són reflex de trets de personalitat : pelut, ombrívol, ulls diminuts, espesses celles, mirada suspicax (recel, desconfiança, susceptibilitat), mirada de maligna ironia (cinisme), millor serraller de la fàbrica (habilitat, fa falta capacitat intel·lectual), home més forçut del raval (fort, robust), plantar cara grollerament als superiors (dèspota, atrevit, rebel, tossut, orgullós), estomacar algú en cada festa (violent, agressiu), voler arrossegar el fill pels cabells (impulsiu, punitiu), parlar poc (callat), dir "brètol" a tothom (groller, irrespectuós), amagar els braços darrera l'esquena i somriure (ironia, cinisme), preguntar "què?" mentre avançava vers el fill (agressivitat, impulsivitat).

Seguidament classificarem aquests trets de personalitat segons si fan referència al "caràcter", al "temperament", a "l'intel·lecte" o al "físic".

Dimensions	Trets que hi fan referència	Característica Comuna
Caràcter	<ul style="list-style-type: none"> o cínic o dèspota o groller o irònic o irrespectuós 	denoten voluntat de l'individu (comportament conatiu)
Temperament	<ul style="list-style-type: none"> o agressiu o atrevit o callat o desconfiat o impulsiu o orgullós o punitiu o rebel o recelós o susceptible o tossut o violent 	es refereixen les emocions (comportament afectiu)
Intel·lecte	<ul style="list-style-type: none"> o hàbil 	es refereixen a l'intel·ligència (comportament cognitiu)
Físic	<ul style="list-style-type: none"> o espesses celles o fort o ombrívol o pelut o robust o ulls diminuts 	es refereixen a la configuració corporal de l'individu

Interpretació de l'estructura de la personalitat

Models Lèxics i Models Biològics

Les teories biològiques es basen en els coneixements de la biofisiologia, la teoria més representativa dels models biològics és el Model PEN d'Eysenck. Aquests diuen que la base de les diferències individuals són els mecanismes biològics que suporten els processos d'aprenentatge; aquests mecanismes s'estableixen en dimensions que provoquen l'estabilitat i la consistència de les conductes, i que es coneixen com a trets de personalitat.

Les teories lèxiques es basen en el llenguatge de les persones, dins d'aquestes teories trobarem el Model de 16 factors de Personalitat de Cattell i el Big Five de McRae i Costa. La idea bàsica d'aquestes teories és la de fer una classificació descriptiva de la personalitat a partir de les paraules que les persones fan servir per descriure els altres. Diuen que les diferències individuals importants estan representades en el llenguatge, ja que és la manera que tenim d'expressar aquestes diferències.

Tot i ser dues tendències diferenciades, els models Lèxics i Biològics tenen en comú que els seus representants construeixen les seves teories a partir de l'observació i el que tots dos pretenen és explicar els fets observables. Ambdós models expliquen que l'origen de la personalitat és l'individu mateix i que les seves característiques i qualitats determinen la seva conducta, es a dir, són teories endògenes de la personalitat.

Classificació dels trets segons cada model

Dimensions	PEN (Eysenck)	Cattell	Big Five (McRae i Costa)
Intraversió- Extraversió	Callat, Atreuit, Hàbil, Irònic, Cínic, Orgullós, Rebel, Tossut		
Neuroticisme	Susceptible, Recelós, Desconfiat,		
Psicoticisme	Agressiu, Impulsiu, Dèspota, Punitiu, Violent, Groller, Irrespectuós,		
Exvia-Invia		Callat, Impulsiu,	
Ansietat-Ajust		Agressiu, Violent,	
Cortetia-Parmia		Dèspota, Groller, Irrespectuós, Punitiu,	
Independència- Submissió		Cínic, Irònic, Atreuit, Desconfiat, Orgullós, Rebel, Recelós, Susceptible, Tossut,	
Intel·ligència- Subjectivitat		Hàbil,	

Dimensions	PEN (Eysenck)	Cattell	Big Five (McRae i Costa)
Extraversió			Callat,
Neuroticisme			Agressiu, Impulsiu, Punitiu, Susceptible, Violent,
Agradabilitat			Cínic, Dèspota, Groller, Irònic, Irrespectuós, Desconfiat, Orgullós, Recelós,
Obert a l'experiència			Atrevit, Hàbil, Rebel,
Consciència			Tossut,

Conclusió

Observem que les conductes que desenvolupa l'individu semblen estar altament influïdes pels seus aprenentatges, es a dir, influïdes pel context en el que ha crescut i pel que ha après que s'espera d'ell en seu context social.

Troblem una conducta defensiva-agressiva que manté en diferents situacions (davant els superiors, davant la policia, davant la gent a la que estomaca quan surt de festa, davant la dona i el fill...) i que aquesta conducta defensiva-agressiva ve donada precisament per la necessitat d'adaptar-se a un ambient agressiu, a un món que ell creu que l'amenaça constantment i del que desconfia. Per demostrar que ell és més fort en un món on només sobreviuen els forts, es defensa agredint.

Així, podríem dir que el model d'Eysenck explicaria aquestes conductes ja que per Eysenck, conducta és una funció tant de la disposició de la personalitat com de les condicions i exigències de la situació. Per Eysenck, la personalitat del nostre individu es definiria per un caràcter i un temperament concrets que es mantenen al llarg del temps, i que són la forma d'adaptar-se al medi que aquest individu té.

Seguint els estudis d'Eysenck, i de la organització jeràrquica que obté d'intercorrelacionar entre sí els factors obtinguts i els trets específics, podríem ordenar clarament l'estructura de la personalitat del nostre individu: Estaríem davant d'un individu Psicòtic, aquest tipus denotaria una sèrie de trets que se li poden atribuir (agressiu, impulsiu, dèspota, punitiu, violent, groller, irrespectuós); i per sota d'aquests trets trobaríem les respostes habituals (respondre grollerament, estomacar la gent, tirar la vaixella per terra...), i encara, per sota, trobaríem les respostes específiques a situacions concretes (deixar de parlar al fill després de l'enfrontament...).

Sabem que Eysenck intenta demostrar que els trets bàsics del temperament tenen un component genètic i que, per tant, són parcialment heretats. També s'ens faria difícil explicar les mateixes conductes-reaccions heretades davant d'un context diferent.

Els models lèxics, de Cattell i de McRae i Costa, parteixen de l'agrupació progressiva (a través de l'anàlisi factorial) dels trets de personalitat extrems del llenguatge quotidià. Al obtenir més factors de personalitat que en el model d'Eysenck, integren un conjunt més ampli de constructes de personalitat i, per tant, permeten abastar una explicació més amplia de la mateixa. Ambdós models permeten la generalització a tots els contextos de la psicologia.

A nivell general, el model dels cinc factors de McRae i Costa es consistent i aplicable en diferents cultures i idiomes, és encara més ampli que el de Cattell en la seva integració de constructes, i facilita l'establiment de relacions entre la personalitat i altres fenòmens.

Un avantatge (per la facilitat de sistematització i comprovació empírica a través de l'anàlisi factorial) i a l'hora un desavantatge (per que al parlar de les dimensions i trets, diferents cultures entendran diferents significats) dels models lèxics es el fet d'estar basats en el llenguatge. Encara que el model de McRae i Costa ha demostrat la seva consistència transcultural.